

CODUL DE CONDUITĂ ETICĂ AL INCD ECOIND

Ediția 8 / 2022

CAPITOLUL I. DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. Codul de conduită etică al INCD ECOIND denumit în continuare **Cod de etică**, este elaborat în conformitate cu:

- **Ordonanța Guvernului nr. 57 din 16 august 2002** privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată prin **Legea Nr. 324 din 8 iulie 2003**, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea Nr. 206 din 27 mai 2004** privind conduita în cercetarea științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 43/2014** privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice, cu modificările și completările ulterioare care transpune prevederile Directivei Consiliului 63/2010/UE privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice.
- **Legea nr. 149 din 24 iulie 2019** pentru modificarea Legii nr. 43/2014 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice.
- **Ordinul nr. 32 din 15 februarie 2021** pentru aprobarea Normelor metodologice privind cerințele minime referitoare la educația și pregătirea profesională și cerințele pentru obținerea, menținerea și demonstrarea competenței necesare pentru desfășurarea activității în domeniul creșterii, furnizării și utilizării animalelor în scopuri științifice;
- **Ordonanța Guvernului României, nr. 137/2000**, republicată, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată și completată prin OUG 45/2020;
- **Legea nr. 202/2002** privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați;
- **Legea nr. 167/2020** pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, precum și pentru completarea art. 6 din Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați;
- **Hotărârea de Guvern nr. 261/1999** privind înființarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Ecologie Industrială – ECOIND;
- **Hotărârea de Guvern nr. 961/2005** privind Regulamentul de organizare și funcționare al INCD ECOIND (ROF);
- Ghidul pentru recunoașterea plagiatului în lucrările științifice publicat de CNECSDTI.
- Ghid de integritate în cercetarea științifică – Ministerul Educației și Cercetării, Consiliul Național al Eticii Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, București, 12 noiembrie 2020.
- Ghid practic privind etica în cercetarea științifică, Proiect cofinanțat din FSEU, 2007-2013.

Art. 2. Codul de etică are drept scop definirea cadrului etic astfel încât personalul INCD ECOIND să îndeplinească cu profesionalism, obiectivitate, onestitate și loialitate atribuțiile care îi revin.

Art. 3. Buna conduită se bazează pe un ansamblu de norme de comportament disciplinat și de proceduri destinate respectării acestuia:

Codul de conduită etică al INCD ECOIND Ediția 8/2022

- a) Respectarea legii;
- b) Garantarea libertății în știință, în cercetarea științifică;
- c) Respectarea principiilor bunei practici științifice;
- d) Asumarea responsabilităților.

Art. 4. Definiții specifice sistemului de cercetare-dezvoltare:

- a) **Alegație** – invocarea unei teorii, unei păreri, a unui document pentru a argumenta sesizarea de abateri;
- b) **Autoplăgiat**
  - (1) Reprezintă, expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice, extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiași sau acelorași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;
  - (2) Nu reprezintă autoplăgiat actualizarea și reeditarea lucrărilor științifice;
  - (3) Autoplăgiatul reprezintă abatere de la regulile de deontologie, în măsura în care prin această modalitate se falsifică rezultatele activității de cercetare în scop de punctare multiplă a aceleiași lucrări;
- c) **Buna practică** – respectarea ansamblului de acte normative care reglementează buna conduită;
- d) **Cercetare fundamentală** – activitate desfășurată, în principal, pentru a dobândi cunoștințe noi cu privire la fenomene și procese, precum și în vederea formulării și verificării de ipoteze, modele conceptuale și teorii;
- e) **Cercetare aplicativă** – activitatea destinată, în principal, utilizării cunoștințelor științifice pentru perfecționarea sau realizarea de noi tehnologii, servicii;
- f) **Coautor al unei publicații** – orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicații științifice;
- g) **Confecționarea de rezultate sau date** – raportarea de rezultate sau date fictive care nu sunt rezultatul real al unei activități de cercetare-dezvoltare;
- h) **Conflict de interese** - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;
- i) **Corupție** - în sens larg, reprezintă folosirea abuzivă a puterii încredințate, în scopul satisfacerii unor interese personale sau de grup; orice act al unei instituții sau autorități care are drept consecință provocarea unei daune interesului public, în scopul de a promova un interes/profit personal sau de grup, poate fi calificat drept „corupt”; această definiție largă a corupției este reflectată în legislația românească prin definirea infracțiunilor de corupție, precum: luarea și darea de mită, traficul și cumpărarea de influență, abuzul de funcție, etc;
- j) **Dezvoltarea tehnologică** – activitățile de inginerie a sistemelor prin care se realizează aplicarea și transferul rezultatelor cercetării către agenții economici, precum și în plan social, având ca scop introducerea și materializarea de noi

tehnologii, sisteme și servicii precum și perfecționarea celor existente; acest tip de cercetare cuprinde cercetarea precompetitivă și cercetarea competitivă;

k) Diseminare – transmiterea informațiilor, a experienței și a bunelor practici, precum și cooperarea pentru promovare; diseminarea nu include publicarea articolelor științifice care este parte din activitățile de cercetare fundamentală și aplicativă;

l) Dreptul de citare

(1) Citarea reprezintă utilizarea de scurte citate dintr-o operă în scop de analiză, comentariu sau critică, ori cu titlu de exemplificare, în măsura în care folosirea lor justifică întinderea citatului;

(2) Citarea reprezintă și o recunoaștere a dreptului de prioritate a autorului citat, precum și o recunoaștere a valorii acestuia, iar pentru autorul citat reprezintă și criteriul de evaluare a activității sale științifice.

(3) Citarea este licită în măsura în care reproducerea se face din opere aduse anterior la cunoștința publicului, în mod legal, de către autor, sub condiția reproducerii identice a pasajului citat și a neschimbării sensului acestuia, a reproducerii de dimensiuni reduse din opera citată și sub condiția de a nu-l prejudicia pe autorul citat;

(4) Citarea este permisă în scop de analiză, de comentariu, de critică sau de exemplificare și trebuie să constituie doar un accesoriu în noua operă;

(5) Citarea este licită numai dacă pasajul reprodus dintr-o operă anterioară este indicat în mod corespunzător între ghilimele, eventual cu un format de text diferit decât cel al restului operei și cu indicarea în notă de subsol a autorului, a operei cu titlul complet, a paginii în care se regăsește citatul, a editurii în care opera a fost publicată, a titlului revistei, a website-ului unde opera este publicată, a datei publicării și, după caz, a datei accesării website-ului;

m) Etica – un set de reguli, principii și moduri de gândire care încearcă să ghideze activitatea unui anumit grup;

n) Falsificarea de rezultate sau date – raportarea selectivă sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite; manipularea reprezentărilor sau ilustrațiilor; alterarea aparatului experimental ori numeric pentru a obține datele dorite fără a raporta alterările efectuate;

o) Frauda – acțiunea deliberată de confecționare, falsificare, plagiere, înstrăinare ilicită a rezultatelor sau alte procedee care se abat de la practicile acceptate și care au ca scop obținerea unui prestigiu, a unor finanțări, a conducerii;

p) Interes personal - orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către funcționarii publici și personalul contractual prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care au acces, ca urmare a exercitării funcției;

q) Plagiat

(1) reprezintă fapta persoanei care își însușește, fără drept, în întregime sau în parte, opera unui alt autor și o prezintă ca pe o creație intelectuală proprie;

(2) Se consideră a fi plagiat și expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate, ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format

electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimiteri la sursele originale;

(3) Existența plagiatului nu este condiționată de cunoașterea autorului operei anterioare, care poate fi publicată și sub pseudonim sau anonim și nici de faptul că opera se află în interiorul sau în afara duratei de protecție determinată potrivit legii, ori de eventuala abandonare a operei de către autor, de faptul că opera nu a fost publicată, obligația de indicare completă și corespunzătoare a sursei existând și în aceste situații;

r) Protecția ideilor în operele științifice

(1) Ideile reprezintă rădăcinile oricărei creații intelectuale, dar ele nu sunt apropiabile și nu sunt protejate prin drepturi de proprietate intelectuală; Ideile se caracterizează prin faptul că sunt simple, există în sine și prin sine, au o existență eternă, universală și neschimbătoare; În limbajul comun, ideea desemnează o noțiune generală, un principiu universal, un principiu călăuzitor în viață ori pentru lumea științifică, o convingere, o ipoteză, o presupunere, o opinie clară, o orientare, o părere, o judecată de valoare, un algoritm, o intenție, un plan, un proiect, o temă ori un subiect al unei creații intelectuale; Ideile sunt reprezentări spirituale generale și abstracte în conștiință despre obiecte, fenomene, relațiile dintre oameni ori relațiile oamenilor cu lumea înconjurătoare; acestea există și rămân stabile, permanente, independente de noi, independente de cunoașterea ori necunoașterea lor și de mintea în care capătă, eventual, contur;

(2) Ideile în sine sunt excluse de la protecție pentru că ele sunt și trebuie să rămână un teritoriu al nimănui și al tuturor în același timp, dar și pentru că recunoașterea unui drept privativ asupra ideilor ar bloca activitatea de creație în general, de cercetare științifică în particular; Principial, nu se poate recunoaște un drept privativ asupra unei idei pentru că ideea în sine nu schimbă realitatea, dar și pentru că potrivit unui principiu de drept, bunurile corporale sunt apropiabile în lipsa unei interdicții exprese a legii, iar incorporalele, zonă în care se află și ideile, sunt apropiabile numai cu autorizarea expresă a legii;

(3) Nicio dispoziție legală nu permite apropierea ideilor; Cu toate acestea, se justifică și este echitabilă recunoașterea unui drept de prioritate asupra ideilor în favoarea celor care au enunțat pentru prima dată o idee, iar acest lucru nu se poate face decât prin indicarea corectă a autorului ideii, după regulile aplicabile dreptului de citare;

s) Protecția formei de exprimare și a conținutului

(1) Sunt protejate prin drept de autor forma de exprimare și conținutul operei; Preluările din lucrările anterioare sunt permise doar cu autorizarea autorului ori cu folosirea corectă a dreptului de citare, astfel cum acesta este reglementat de legea dreptului de autor;

(2) Reprezintă încălcări ale drepturilor autorilor de opere preexistente plagiatul și autoplajiatul, precum și folosirea incorectă și/sau abuzivă a dreptului de citare;

(3) Reprezintă alte abateri în sensul legii privind buna conduită în activitatea de cercetare confecționarea și falsificarea de rezultate sau date;

Codul de conduită etică al INCD ECOIND Ediția 8/2022

ș) **Transfer tehnologic** – introducerea sau achiziționarea în circuitul economic a tehnologiilor și utilajelor specifice, echipamentelor și instalațiilor rezultate din cercetare, în vederea obținerii unor procese, produse și servicii noi sau îmbunătățite, cerute de piață sau prin care se adoptă un comportament inovativ, inclusiv activitatea de a disemina informații, a explica, a transfera cunoștințe, a acorda consultanță și a comunica cu persoane care nu sunt experți în problemă despre rezultatele cercetării fundamentale, aplicative și precompetitive într-un asemenea mod încât să crească șansa aplicării unor astfel de rezultate, cu condiția să existe un proprietar al rezultatelor;

t) **Valorificare** – procesul prin care rezultatele cercetării competitive ajung să fie utilizate, conform cerințelor activității industriale sau comerciale, în viața socială, economică sau culturală.

Art. 5. Codul de etică are rolul de a preciza principiile, normele, responsabilitățile și standardele, astfel încât activitățile din cadrul INCD ECOIND să se desfășoare în conformitate cu legislația, normele și regulamentele aplicabile și cu exigențele Spațiului European al Cercetării și cu principiile etice acceptate de comunitatea științifică internațională.

Art. 6. (1) Codul de etică vizează respectarea misiunii institutului prin inducerea în angajații săi a valorilor și principiilor care îl ghidează;

(2) Codul de etică impune liniile directoare generale cu privire la desfășurarea activităților specifice institutului, raportate la cele mai înalte standarde de etică prevăzute în acest scop.

Art. 7. Codul de etică reglementează normele de bună conduită în activitate pentru toți angajații institutului.

Art. 8. Fiecare angajat implicat în activitatea de cercetare științifică are obligația de a menține standardele etice, conștienți de misiunea institutului.

Art. 9. Activitatea personalului de cercetare-dezvoltare este de interes național și cuprinde:

- a) Dezvoltarea cunoștințelor științifice, care include activitatea de publicare a articolelor științifice;
- b) Participarea la transferul cunoștințelor și tehnologiilor în toate domeniile vieții economice și sociale;
- c) Participarea la valorificarea eficientă a rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare, pentru dezvoltarea durabilă a societății.

Art. 10. Personalul de cercetare-dezvoltare:

- a) Asimilează, utilizează și generează noi cunoștințe și aplică cele mai bune practici în domeniul specific de activitate;
- b) Respectă misiunea cercetării, etica și deontologia profesională.

CAPITOLUL II. PRINCIPII ETICE GENERAL VALABILE

Art. 11. Principiile etice general valabile pentru toți angajații Institutului sunt:

(a) **Onestitate** - constituie un principiu etic de bază, lipsa acesteia conducând la o imagine nepotrivită a persoanei și institutului; Pentru ca cercetarea să fie onestă, cercetătorii trebuie să asigure concordanța între conduita de cercetare și autoprezentarea acesteia în spațiul public, concordanța între cercetarea proprie, personală sau instituțională și așteptările pozitive asociate cunoașterii științifice și adoptarea unor procedee de lucru în conformitate cu scopurile și normele valorizate majoritar-pozitiv în câmpul cercetării științifice;

(b) **Responsabilitate** – principiu conform căruia personalul INCD-ECOIND este obligat să își asume răspunderea pentru actele și faptele pe care le realizează în legătură cu activitatea proprie; aceasta presupune: respectul față de subiecții umani ai cercetărilor sau experimentelor științifice, evitarea suferințelor pentru animale, protecția mediului natural, păstrarea echilibrului ecologic, promovarea incluziunii sociale, democrației și dezvoltării durabile, protecția patrimoniului cultural;

(c) **Verificabilitate** – pentru a asigura credibilitatea și cooperarea în cercetare, prezentarea publică a procedeelelor și problemelor legate de culegerea, prelucrarea și interpretarea datelor trebuie să fie făcută astfel încât parcursul de cercetare să poată fi înțeles de către orice alt cercetător, indiferent dacă intenționează sau nu și o replicare a cercetării; verificabilitatea se asigură în măsura în care sunt menționate și adoptate: transparența procedeelelor de cercetare, asigurarea pe cât posibil a accesului la resursele pentru cercetarea realizată, testarea stabilității rezultatelor prin folosirea unor date sau metode alternative în procesul de cunoaștere;

(d) **Validarea cunoașterii** – principiu al căror măsurători se raportează la cunoștințele anterioare pe aceeași temă, criteriile externe în raport cu tema dată, teoriile în domeniu, toate dimensiunile sau aspectele conceptului supus măsurării;

(e) **Imparțialitate și nediscriminare** - principiu conform căruia personalul INCD-ECOIND este obligat să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea activității științifice;

(f) **Integritate morală** - principiu conform căruia personalului INCD-ECOIND îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;

(g) **Libertatea gândirii și exprimării** – principiu conform căruia personalul INCD ECOIND își poate exprima și fundamenta opiniile cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;

(h) **Confidențialitate** – salariații INCD ECOIND trebuie să garanteze confidențialitatea informațiilor care se află în posesia lor și să se abțină să acceseze date confidențiale, exceptând situațiile în care s-a acordat o autorizare expresă și în conformitate cu legislația în vigoare. Se interzice personalului să folosească informații confidențiale în scopuri care nu au legatură cu exercitarea activităților profesionale;

(i) **Dreptatea și echitatea** – constituie valori pe care INCD ECOIND le promovează cu consecvență, adoptând întotdeauna, pentru toți membrii săi, atitudini corecte și respingând cu hotărâre discriminarea și exploatarea, indiferent de caracterul mai direct sau mai subtil în care s-ar produce acestea;

(1) Discriminarea sau tratarea inegală a persoanelor, bazată explicit ori implicit pe criterii extraprofesionale precum rasa, etnia, religia, convingerile politice și altele, aduce atingeri inacceptabile drepturilor acestora și perturbă grav egalitatea de șanse, motive pentru care este interzisă, indiferent de formele în care se manifestă;

(2) Principiul dreptății și echității presupune, de asemenea, că dreptul nediscriminării pe criterii rasiale, etnice, religioase, politice și altele, nu poate și nu trebuie folosit astfel încât să provoace discriminări inverse.

(j) **Transparența** - ca principiu etic susceptibil să contribuie la asigurarea egalității de șanse în competiție și a accesului echitabil la resurse, este practică și cultivată în INCD ECOIND prin punerea la dispoziție celor interesați a tuturor informațiilor pe care aceștia sunt îndreptățiți să le primească, în cantități suficiente și de o calitate ireproșabilă;

(1) INCD ECOIND asigură transparența cu privire la condițiile și regulile de desfășurare a concursurilor de ocupare a posturilor, a evaluărilor periodice ale angajaților, a interviurilor și procedurilor de promovare, precum și cu privire la orice alte informații legate de criteriile de evaluare, aplicarea acestora, desfășurarea concursurilor și a obligațiile posturilor pe care candidații și le adjudecă în urma concursurilor;

(2) INCD ECOIND asigură transparența totală cu privire la fondurile pe care el însuși, dar și alte instituții publice din țară și din străinătate, firme, etc. le acordă pentru dezvoltarea activităților pe care acesta le desfășoară. Transparența se referă nu numai la sumele acordate, ci și la modul și eficiența utilizării lor în concordanță cu obiectivele și normele incluse în proiectele pe baza cărora au fost obținute.

SECȚIUNEA 2.1 – PRINCIPIILE CODULUI DE ETICĂ PRIVIND ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI INOVARE

Art. 12. Activitatea personalului de cercetare-dezvoltare trebuie să fie guvernată de următoarele principii fundamentale:

- (a) Principiul competenței – stabilește cine este capabil și cine poate desfășura o activitate de cercetare științifică;
- (b) Principiul obiectivării – se referă la obiectul cercetării științifice și la modul în care acesta trebuie studiat, dar și la atitudinea cercetătorului față de obiectul cercetării sale;
- (c) Principiul adevărului – respectarea adevărului în elaborarea documentelor pentru competițiile la nivel național sau internațional;
- (d) Principiul metodic – se raportează la metodologia cercetării științifice, realizând corelația dintre necesitățile obiectivării datelor urmărite la obiectul supus cercetării științifice, precum și necesitatea de a descoperi adevărul legat de obiectul respectiv;
- (e) Principiul demonstrației – susține că orice afirmație (sau rezultat) ce decurge din activitatea de cercetare științifică trebuie demonstrată, dovedită dacă este adevărată și că ea aparține ca o calitate a obiectului studiat;
- (f) Principiul corelației – rezultatele care decurg din cercetarea unui obiect trebuie să fie corelate cu datele deja existente în domeniul științific respectiv sau cu cele de factură interdisciplinară, din domeniile științifice înrudite;
- (g) Principiul evaluării rezultatelor - se raportează la metodologie și privește modul de evaluare și de utilizare a rezultatelor obținute din activitatea de cercetare științifică;

Codul de conduită etică al INCD ECOIND Ediția 8/2022

- (h) Principiul utilității – activitatea de cercetare trebuie să aibă în vedere o utilizare atât teoretică, dar și practică a datelor rezultate;
- (i) Principiul psihomoral – este referitor atât la cercetător cât și la modul în care acesta își desfășoară activitatea și privește problema seriozității și a onestității activității de cercetare, atât responsabilitatea științifică dar și cea morală a celui care cercetează fața de cercetare, de rezultatele cercetării, dar în același timp și față de consecințele ce decurg din aplicarea teoretică sau practică a rezultatelor cercetării.

Art. 13. Libertatea cercetării științifice se asigură prin: accesul liber la sursele de informare, schimbul liber de idei, neamestecul factorului politic în activitățile de cercetare – dezvoltare și inovare, necenzurarea produselor științifice.

Art. 14. Cooperarea și colegialitatea în grupurile de cercetare științifică, trebuie să permită schimbul de idei, criticile reciproce, verificarea reciprocă a rezultatelor etc., și reprezintă o protecție față de erorile științifice și față de fraudă, asigurând transparența rezultatelor și conducând la creșterea valorii produselor științifice.

Art. 15. Respectul față de proprietatea intelectuală și față de probitatea intelectuală evită cazurile de fraudă sau plagiat.

Art. 16. Criteriile cantitative de evaluare a rezultatelor cercetării științifice trebuie corelate cu cele care privesc originalitatea și eficiența procesului cunoașterii.

Art. 17. Datele primare care au condus la ieșirea pe piață a produsului științific trebuie păstrate, în condiții de siguranță, pe toată durata stabilită de institut, conform Procedurii de arhivare internă;

Art. 18. Datele primare trebuie să permită reproductibilitatea produsului științific și în alte grupuri de cercetare.

Art. 19. Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau de practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie sunt factori specifici cercetării – dezvoltării și nu constituie abateri de la buna conduită în cercetare.

Art. 20. Analiza conflictelor de interese constituie un mecanism de diminuare a influențelor nedorite asupra rezultatelor cercetării.

Art. 21. Sabotajul în cercetarea științifică trebuie pedepsit conform legislației juridice în domeniu.

Art. 22. (1) Respectarea standardelor științifice constituie o garanție a bunei conduite în cercetarea științifică.

(2) Principalele standarde științifice generale exclud:

- (a) Ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedorite;
- (b) Confeccionarea de rezultate;

- (c) Înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- (d) Interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor;
- (e) Plagiarea rezultatelor sau a publicațiilor altor autori;
- (f) Prezentarea deliberat deformată a rezultatelor altor cercetători;
- (g) Neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;
- (h) Introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțări;
- (i) Nedezvăluirea conflictelor de interese;
- (j) Deturnarea fondurilor de cercetare;
- (k) Neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, precum și înregistrarea și/sau stocarea eronată a rezultatelor;
- (l) Lipsa de informare a echipei de cercetare, înaintea începerii activității la un proiect de cercetare, cu privire la : drepturi salariale, răspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetărilor, surse de finanțare și asocieri;
- (m) Lipsa de obiectivitate în evaluări și nerespectarea condițiilor de confidențialitate ale rapoartelor de evaluare, lipsa alegațiilor și a rapoartelor de cercetare etc.;
- (n) Publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate ca elemente de noutate științifică, fără a se menționa sursa inițială și/sau cu adăugiri ne semnificative;
- (o) Nerecunoașterea metodologiilor și a rezultatelor altor cercetători ca sursă de informare;
- (p) Nerecunoașterea erorilor proprii;
- (q) Difuzarea rezultatelor proprii într-o manieră iresponsabilă, cu exagerări și repetări;
- (r) Nerespectarea clauzelor granturilor, contractelor, protocoalelor etc.;
- (s) Împiedicarea unor cercetători în activitatea lor sau favorizarea altora;
- (t) Acceptarea sau solicitarea de foloase necuvenite în schimbul unei acțiuni sau inacțiuni referitoare la activitatea de cercetare.

SECȚIUNEA 2.2 – UTILIZAREA ȘI PROTECȚIA BUNĂSTĂRII ANIMALELOR UTILIZATE ÎN SCOP ȘTIINȚIFIC

Art. 23. Normele ce reglementează măsuri de protecție a animalelor utilizate în scopuri științifice se referă la:

- a) Înlocuirea și reducerea utilizării animalelor în proceduri (orice utilizare invazivă sau neinvazivă, a animalului, în scopuri experimentale ori în alte scopuri științifice, cu rezultate cunoscute sau necunoscute, ori în scopuri educative care pot provoca animalului un anumit nivel de durere, suferință, stres ori vătămări de durată echivalente sau chiar mai puternice decât cele provocate de introducerea unui ac cu bunele practici veterinareș este inclusă orice acțiune care urmărește sau care ar putea să aibă ca rezultat nașterea sau eclozarea unui animal sau crearea și menținerea unei linii de animale modificate genetic în oricare dintre aceste condiții, însă este exclusă uciderea animalelor în scopul exclusiv al utilizării organelor sau țesuturilor acestora) precum și îmbunătățirea metodelor de creștere, adăpostire, îngrijire și utilizare a animalelor în proceduri;
- b) Originea, reproducerea, marcarea, îngrijirea și adăpostirea, precum și uciderea animalelor;

Codul de conduită etică al INCD ECOIND Ediția 8/2022

- c) Activitățile crescătorilor, furnizorilor și utilizatorilor de animale;
- d) Evaluarea și autorizarea proiectelor ce implică utilizarea animalelor în proceduri;

Art. 24. Animalele pentru care se aplică măsuri de protecție în utilizarea lor în scopuri științifice sunt: animale nonumane vertebrate vii, inclusiv forme larvare care se hrănesc autonom și forme fetale de mamifere începând cu ultima treime a stadiului lor de dezvoltare, cefalopode vii.

Art. 25. Principiul înlocuirii, reducerii utilizării animalelor în proceduri și îmbunătățirii metodelor de creștere, adăpostire, îngrijire și utilizare a animalelor în proceduri este îndeplinit după cum urmează:

- a) Atunci când este posibil, se utilizează o metodă sau o strategie de testare satisfăcătoare din punct de vedere științific, care nu implică utilizarea animalelor vii;
- b) Numărul de animale utilizate în proiecte trebuie redus la minimum, fără a compromite obiectivele proiectului ce implică utilizarea animalelor în proceduri;
- c) Trebuie luate toate măsurile în vederea îmbunătățirii condițiilor de creștere, adăpostire și îngrijire a animalelor, precum și a metodelor utilizate în cadrul procedurilor, prin eliminarea sau reducerea la minimum a durerii, a suferinței, a stresului ori a vătămărilor de durată ce pot fi provocate animalelor.

Art. 26. Procedurile care utilizează animale pot fi aplicate doar în următoarele scopuri:

- a) Cercetare de bază
- b) Cercetare transferabilă sau aplicată care urmărește: prevenirea, profilaxia, diagnosticarea sau tratarea bolilor, a stărilor de sănătate precare sau a altor anomalii sau a efectelor acestora la oameni, animale sau plante, evaluarea, detectarea, controlul sau modificarea bolilor fiziologice la oameni, animale sau plante, bunăstarea animalelor și îmbunătățirea condițiilor de producție pentru animale crescute în scopuri agricole;
- c) Pentru oricare dintre scopurile prevăzute la lit. b) în dezvoltarea, producerea și testarea calității, eficacității și siguranței medicamentelor, a produselor alimentare și a hranei pentru animale și a altor substanțe sau produse;
- d) Protecția mediului natural în interesul sănătății sau bunăstării oamenilor sau animalelor;
- e) Cercetare în scopul conservării speciilor;
- f) Învățământ superior sau pregătire profesională pentru dobândirea, menținerea sau îmbunătățirea competențelor profesionale;
- g) Investigații medico-legale.

Art. 27. Uciderea animalelor

- a) Uciderea animalelor trebuie să fie realizată numai prin metode care provoacă cel mai mic nivel de durere, de suferință sau de stres;
- b) Animalele trebuie să fie ucise în unitatea unui crescător, furnizor sau utilizator, de către o persoană competentă, instruită și pregătită în acest sens;

- c) În cazul unei aplicații practice în teren, animalul poate fi ucis de către persoana competentă potrivit pct. b), în afara unității;

Art. 28. Animalele capturate din sălbăticie

- a) Animalele capturate din sălbăticie nu se utilizează în proceduri.
- b) Autoritatea competentă poate acorda derogări de la interdicția prevăzută la pct. a) în baza unei justificări științifice, prin care solicitantul demonstrează că scopul unei proceduri nu poate fi atins prin utilizarea unui animal crescut pentru proceduri;
- c) Capturarea animalelor din sălbăticie se face de către persoane competente și prin metode care nu provoacă animalelor durere, suferință, stres sau vătămări de durată ce pot fi evitate;

Art. 29. Fără a aduce atingere dispozițiilor legislației naționale care interzic anumite tipuri de metode, o procedură se efectuează doar dacă la nivelul Uniunii Europene nu există o altă metodă sau strategie de testare acreditată pentru a obține rezultatul dorit și care nu presupune utilizarea animalelor vii; În situația în care sunt alese procedurile, trebuie selectate cele care au cea mai mare probabilitate de a oferi rezultate satisfăcătoare și îndeplinesc în cea mai mare măsură următoarele cerințe:

- a) Utilizează un număr minim de animale;
- b) Implică animale cu cea mai scăzută capacitate de a simți durere, suferință, stres sau vătămare de durată;
- c) Provoacă nivelul cel mai scăzut de durere, suferință, stres sau vătămare de durată.

Art. 30. (1) Personalul care desfășoară activități științifice utilizând animale în acest scop trebuie să aibă educația și pregătirea necesară înainte de a efectua oricare din următoarele activități:

- a) Efectuarea de proceduri pe animale;
- b) Conceperea procedurilor și a proiectelor ce implică utilizarea animalelor în proceduri;
- c) Îngrijirea animalelor;
- d) Uciderea animalelor.

(2) Persoanele care desfășoară activitățile prevăzute la Art. 30 pct. b) trebuie să fie licențiate într-o disciplină științifică relevantă activității desfășurate și să aibă cunoștințe specifice cu privire la specii;

Art. 31. Unitățile în care sunt desfășurate activități științifice în care se utilizează pești în acest scop trebuie să aibă în vedere următoarele:

- a) Trebuie să se asigure în permanentă un debit adecvat de apă de calitate corespunzătoare;
- b) Concentrația de oxigen trebuie să fie adecvată speciilor și contextului în care sunt adăpostiți peștii, iar nivelul valorii pH trebuie adaptat speciilor și menținut cât mai stabil posibil;
- c) Temperatura trebuie să fie menținută în intervalul optim pentru speciile pești implicate și la o valoare cât mai stabilă posibil, modificările de temperatură trebuind să se facă gradual;

- d) Nivelurile de zgomot trebuie menținute la valori minime;
- e) Manipularea peștilor trebuie redusă la strictul necesar.

CAPITOLUL III. NORME DE CONDUITĂ ÎN ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ

Art. 32. Normele de buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare includ:

- a) Norme de bună conduită în activitatea științifică;
- b) Norme de bună conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică, inclusiv în cadrul cererilor de finanțare depuse în cadrul competițiilor de proiecte organizate din fonduri publice;
- c) Norme de bună conduită în activitatea de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării-dezvoltării, de evaluare și monitorizare de proiecte de cercetare-dezvoltare obținute prin acțiuni din cadrul Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare și de evaluare de persoane în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare-dezvoltare;
- d) Norme de bună conduită în funcțiile de conducere în activitatea de cercetare-dezvoltare;
- e) Norme de bună conduită privind respectarea ființei și demnității umane, evitarea suferinței animalelor și ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic.

CAPITOLUL IV. ABATERI ȘI SANCTIUNI

Art. 33. Abateri de la normele de bună conduită prevazute la Art. 32. pct. a), în măsura în care nu constituie infracțiuni, potrivit legii penale, includ:

- a) Confeccionarea de rezultate sau date și prezentarea lor ca date experimentale, ca date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori ca date sau rezultate obținute prin calcule analitice sau raționamente deductive;
- b) Falsificarea de date experimentale, de date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori de date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductibile;
- c) Îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității de cercetare-dezvoltare a altor persoane, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile de cercetare-dezvoltare, prin avarierea, distrugerea ori manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic, a substanțelor organice sau anorganice ori a materiei vii necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților de cercetare-dezvoltare.

Art. 34. Abateri de la normele de bună conduită prevazute la Art. 32. pct. b), în măsura în care nu constituie infracțiuni, potrivit legii penale, includ:

- a) Plagiatul;
- b) Autoplagiatul;

Codul de conduită etică al INCD ECOIND Ediția 8/2022

- c) Includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unuia sau mai multor coautori care nu au contribuit semnificativ la publicație ori excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație;
- d) Includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;
- e) Publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate;
- f) Introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru abilitare, pentru posturi didactice universitare ori pentru posturi de cercetare-dezvoltare.

Art. 35. Abateri de la normele de bună conduită prevazute la Art. 32. pct. c), în măsura în care nu constituie infracțiuni, potrivit legii penale, includ:

- a) Nedezvaluirea situațiilor de conflicte de interese în realizarea sau participarea la evaluări;
- b) Nerespectarea confidențialității în evaluare;
- c) Discriminarea, în cadrul evaluărilor, pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală ori alte tipuri de discriminare, cu excepția măsurilor afirmative prevazute de lege.

Art. 36. Abateri de la normele de bună conduită prevazute la Art. 32. pct. d), în măsura în care nu constituie infracțiuni, potrivit legii penale, includ:

- a) Abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;
- b) Abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare-dezvoltare conduse ori coordonate de persoane din subordine;
- c) Abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine ori pentru a obține salarizare, remunerare ori alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;
- d) Abuzul de autoritate pentru a impune nejustificat propriile teorii, concepte sau rezultate asupra persoanelor din subordine;
- e) Obstrucționarea activității unei comisii de etică, a unei comisii de analiză sau a Consiliului Național de Etică, în cursul unei analize a unor abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare din subordine;
- f) Nerespectarea prevederilor și procedurilor legale destinate respectării normelor de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare prevazute în Legea 206/2004 cu modificările și completările ulterioare, în Codul de etică, în Regulamentul de organizare și funcționare al institutului, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de către comisiile de etică sau Consiliul Național de Etică.

Art. 37. Abateri de la normele de bună conduită prevazute la Art. 32. pct. e.), în măsura în care nu constituie infracțiuni, potrivit legii penale, sunt atât cele detaliate în Codurile pe domenii, cât și menționate în Regulamentul intern al INCD ECOIND.

Codul de conduită etică al INCD ECOIND Ediția 8/2022

Art. 38. Pot constitui abateri de la normele de bună conduită și următoarele:

- a) propaganda cu caracter politic, religios sau ideologic desfășurată în spațiul INCD ECOIND sau în legătură cu acțiuni ale INCD ECOIND;
- b) desfășurarea în spațiul INCD ECOIND a unor activități ofensatoare cultelor care funcționează în mod legal în România;
- c) orice manifestare sau comportament cu caracter misogin, naționalist-șovin, de instigare la ură rasială sau națională, orice tratament discriminator pe motiv de orientare sau apartenență politică sau sexuală, convingeri religioase, etnie, handicap sau origine socială;
- d) desfășurarea de acțiuni menite să ducă la pierderea unor drepturi patrimoniale sau nepatrimoniale dobândite în mod legal de către INCD ECOIND;
- e) desfășurarea de acțiuni menite să discrediteze INCD ECOIND sau să afecteze în mod grav imaginea și prestigiul acestuia;
- f) distrugerea, alterarea sau falsificarea documentelor și a bazelor de date ale INCD ECOIND, precum și utilizarea lor în scopuri ilicite;
- g) orice comportament care aduce atingere demnității și creează o atmosferă intimidantă, degradantă, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane sau care creează un climat de muncă ostil sau conflictual;
- h) abuzul de autoritate la adresa unui angajat al INCD ECOIND, indiferent de poziția ocupată de acesta în cadrul INCD ECOIND;
- i) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui coleg;
- j) hărțuirea morală la locul de muncă, respectiv orice conduită abuzivă, prin gest, cuvânt, atitudine care aduce atingere prin frecvență și repetiție demnității sau integrității fizice ori psihice a unei persoane, punând în pericol activitatea acesteia sau degradând climatul activităților INCD ECOIND
- k) acțiunea de ridiculizare, umilire, jignire sau izolare a unui angajat al INCD ECOIND;
- l) deținerea, consumul sau comercializarea de droguri, substanțe etnobotanice, băuturi alcoolice în incinta spațiilor INCD ECOIND sau în deplasările realizate în interes de serviciu;
- m) deținerea sau difuzarea de materiale cu caracter obscen sau pornografic în incinta INCD ECOIND;
- n) deținerea, fără drept, în incinta INCD ECOIND, a oricărui tip de armă sau alte instrumente, precum muniție, petarde, pocnitori sau orice aparat ori dispozitiv care, prin acțiunea lor, pot afecta integritatea fizică și psihică a personalului INCD ECOIND;
- o) comiterea unor acte de violență în incinta INCD ECOIND sau împotriva unor persoane care fac parte din colectivul INCD ECOIND precum și instigarea la astfel de acte;
- p) afectarea prestigiului INCD ECOIND ca efect al săvârșirii unei infracțiuni pentru care s-a stabilit vinovăția printr-o hotărâre judecătorească definitivă;
- q) discreditarea performanțelor profesionale sau a rezultatelor cercetării unui coleg, susținerea de comentarii neadecvate la adresa acestuia;
- r) nerespectarea dispozițiilor privind incompatibilitatea și conflictul de interese;
- s) pretinderea sau obținerea direct sau indirect de către salariații INCD ECOIND de foloase materiale, relații sexuale, servicii personale, de orice tip, de la persoane care sunt sau urmează să fie în proces de evaluare, angajare sau promovare;

Codul de conduită etică al INCD ECOIND Ediția 8/2022

- ș) oferirea, direct sau indirect, de foloase materiale, relații sexuale, servicii personale, de orice tip, către salariații INCD ECOIND în schimbul indulgenței sau favoritismului;
- t) traficarea clientelă a concursurilor pentru ocuparea posturilor ori pentru promovare, inclusiv practicarea intervențiilor ierarhice sau colegiale;
- ț) fraudă în cadrul concursurilor, modificarea rezultatelor concursurilor, substituirea lucrărilor sau a identității persoanelor examinate;
- u) consacrarea de către salariații INCD ECOIND a unei părți importante din timpul alocat activității profesionale, unor alte activități fără legătură cu îndatoririle profesionale ale salariaților INCD ECOIND

Art. 39. Următoarele situații pot, de asemenea, să atragă răspunderea etică prin asociere pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare:

- a) Participarea activă la abateri săvârșite de alții;
- b) Cunoașterea abaterilor săvârșite de alții și nesusizarea comisiei de etică;
- c) Coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confecționate;
- d) Neîndeplinirea obligațiilor legale și contractuale, inclusiv celor aferente contractului de mandat sau contractelor de finanțare, în exercitarea funcțiilor de conducere ori de coordonare a activităților de cercetare-dezvoltare.

Art. 40. Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau de practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie sunt factori specifici cercetării-dezvoltării și nu constituie abateri de la buna conduită, dacă sunt exprimate de o manieră care să nu aducă atingere prevederilor prezentului Cod de etică .

Art. 41. Situațiile de conflicte de interese în cadrul activităților prevazute la art. 32 pct. c) sunt prevazute în documentele procedurate ale institutului, acte normative aplicabile respectivelor proceduri de evaluare, inclusiv în pachetele de informații ale competițiilor de proiecte, cu respectarea reglementărilor legale în vigoare.

Art. 42. Sancțiuni

Sancțiunile care se pot aplica angajaților INCD ECOIND de către Comisia de etică pentru încălcarea prevederilor prezentului Cod de etică sunt următoarele:

- a) Avertisment scris;
- b) Retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de bună conduită;
- c) Reducerea salariului de bază, cumulată, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare și de control, pe o durată de 1-3 luni cu 5-10%;
- d) Suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control sau ca membru în comisii de concurs, în cadrul INCD ECOIND;
- e) Destituirea din funcția de conducere;
- f) Desfacerea disciplinară a contractului de muncă.

Codul de conduită etică al INCD ECOIND Ediția 8/2022

Art. 43. Sancțiunile au rolul de a preveni cazurile de conduită necorespunzătoare și de a păstra prestigiul institutului.

Art. 44. Sancțiunile pot fi cumulate, când este cazul.

Art. 45. Sancțiunile prevăzute la Art. 42 nu absolvă pe cei vinovați de aplicarea altor reglementări juridice în vigoare. Dacă se consideră că unele situații întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, Conducerea institutului va sesiza organele abilitate ale statului.

CAPITOLUL V

COMISIA DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ A INCD ECOIND

Art. 46. Structură și componență

(1) Structura și componența Comisiei de etică și deontologie profesională, denumită în continuare Comisia de etică, este propusă de către Consiliul Științific al INCD ECOIND și aprobată prin Decizie a Directorului General al INCD ECOIND;

(2) Comisia de etică este formată din 4 persoane: un președinte de comisie, 2 membri și un secretar de comisie;

(3) Revocarea membrilor Comisiei de etică se face motivat, prin Decizie a Directorului General la propunerea Consiliului Științific;

(4) Renunțarea la calitatea de membru al Comisiei de etică se face motivat, prin solicitare către Directorul General al INCD ECOIND;

(5) Nu pot fi membri ai Comisiei de etică persoanele care ocupă în cadrul INCD ECOIND vreuna dintre funcțiile: Director General, președinte al Consiliului de Administrație sau președinte al Consiliului Științific;

(6) Comisia de etică realizează un raport anual referitor la situația respectării normelor de etică în cadrul INCD ECOIND, care se prezintă Directorului General și Consiliului de administrație al INCD ECOIND și constituie un document public.

Art. 47. Organizarea și atribuțiile Comisiei de etică

(1) Organizarea și atribuțiile Comisiei de etică precum și procedura de soluționare a sesizărilor este reglementată prin Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de etică și deontologie profesională a INCD ECOIND.

(2) Regulamentul de organizare și funcționare este avizat în Consiliul Științific al INCD ECOIND și aprobat în Consiliul de Administrație al institutului.

CAPITOLUL VI

DISPOZITII FINALE

Art. 48. Codul de etică va fi difuzat la toate sucursalele/ departamentele/ compartimentele/ laboratoarele institutului, prin intermediul șefilor acestor structuri, care îl vor aduce la cunoștința salariaților din subordine sub luare de semnătură.

Codul de conduită etică al INCD ECOIND Ediția 8/2022

Art. 49. Fiecare angajat are obligația să citească acest Cod de etică și să respecte reglementările cuprinse în el.

Art. 50. Fiecare angajat trebuie să evite conflictele de interese și să raporteze orice încălcare descoperită, precum și să coopereze, în cazul unor potențiale analize efectuate de Comisia de etică sau de comisiile din subordinea acesteia (comisiile de analiză).

Art. 51.

- (1) Fiecare angajat are posibilitatea să solicite punct de vedere președintelui Comisiei de etică sau Consilierului de etică din cadrul INCD ECOIND, ori de câte ori are nelămuriri în privința prevederilor acestui Cod de etică sau ale Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de Etică și deontologie profesională.
- (2) Punctele de vedere nu pot fi solicitate în cadrul sau în legătură cu o procedură activă de analiză, pe care o desfășoară Comisia de etică cu privire la o sesizare sau autosesizare existentă.

Art. 52. Modificarea prezentului Cod de etică se face ori de câte ori se impun astfel de modificări cu acordul majorității simple a membrilor Consiliului Științific.

Art. 53. Prezentul Cod de etică intră în vigoare la data aprobării lui în cadrul Consiliului de Administrație al INCD ECOIND, cu acordul majorității simple a membrilor Consiliului de Administrație al INCD ECOIND.